

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Prawa i Administracji
ul. Władysława Bojarskiego 3, 87-100 Toruń
tel. 566114122
(1961)

Michał Leciak
Przewodniczący
Rady Dyscypliny Nauki Prawne
Lublin, 6 kwietnia 2023 r.

Dr hab. Krzysztof Wiak, prof. KUL
Kierownik Katedry Prawa Karnego KUL
Al. Raławickie 14
20-950 Lublin

Wpł. 14.04.2023 r.
MR

Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Panu dr Michałowi Leciakowi

1. Uwagi ogólne

Uchwałą nr 2/RDNP/2023 Rady Dyscypliny Nauki Prawne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 24 stycznia 2023 r. zostałem powołany w skład komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitacyjnego dr. Michałowi Leciakowi w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. Wywiązując się z powierzonego mi przez Radę Dyscypliny zaszczytnego obowiązku przedstawiam poniższą recenzję.

Zgodnie z art. 221 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2022 r., poz. 574, t.j., dalej: P.s.w.), zadaniem recenzenta jest dokonanie oceny, czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego odpowiadają wymoganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2, i przygotowanie recenzji. Poza podstawową przesłanką wskazaną w art. 219 ust. 1 pkt 1 P.s.w., jaką powinna spełniać osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (uzyskanie stopnia doktora), przepis art. 219 ust. 1 pkt 2 P.s.w. wymienia posiadanie w dorobku osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:

a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a P.s.w., lub

b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b P.s.w., lub

c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne.

Z treści art. 221 ust. 8 P.s.w. wprawdzie nie wynika wprost, aby obowiązkiem recenzenta było również sporządzenie recenzji w zakresie wykazywania się przez habilitanta istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Jest to jednak jedna z ustawowych przesłanek nadania stopnia doktora habilitowanego, o czym stanowi art. 219 ust. 1 pkt 3 P.s.w., i z tego względu należało ją również poddać ocenie.

Na wstępie należy wskazać, że Pan dr Michał Leciak posiada stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa, nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w dniu 26 lutego 2008 r., a monografia pt. *Doping w sporcie i jego prawnokarne oceny* (rozprawa habilitacyjna) została wydana przez Wydawnictwo C.H. Beck, które w roku jej opublikowania w ostatecznej formie (2021) było wymienione w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a P.s.w.

2. Ocena monografii naukowej (tzw. rozprawy habilitacyjnej)

We wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Pan dr Michał Leciak wskazał, że osiągnięciem naukowym, stanowiącym znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, o jakim stanowi art. 219 ust. 1 pkt 2 P.s.w., jest monografia pt. *Doping w sporcie i jego prawnokarne oceny*, wydana przez wydawnictwo C.H. Beck (Warszawa 2021, ISBN 978-83-8235-982-4, ss. 348).

Oceniając dobór tematu należy podkreślić, że problematyka prawnokarnych ocen dopingu w sporcie nie była dotąd przedmiotem pogłębionej refleksji w polskiej literaturze prawa karnego. W nielicznych dostępnych artykułach znajdują się zwykle analizy o charakterze komentarzowym dotyczące regulacji wprowadzanych w ostatnich latach do

polskiego porządku prawnego, natomiast recenzowana rozprawa habilitacyjna stanowi pionierskie, a przy tym kompleksowe opracowanie tego zagadnienia, będące wynikiem gruntownych i wielopłaszczyznowych badań. Niewielkie zainteresowanie przedstawicieli polskiej doktryny tym zagadnieniem może zaskakiwać, gdyż zjawisko dopingu jest powiązane ze sportem, który współcześnie jest postrzegany jako fenomen oddziałujący silnie na różne sfery życia społecznego, w tym na media, kulturę, ekonomię, politykę. W perspektywie prawa karnego podjęte zagadnienie, stanowiące niewątpliwie „ciemną stronę” współczesnego sportu, wywołuje pytania o przesłanki i granice kryminalizacji zachowań uznanych za społecznie szkodliwe, realizację funkcji gwarancyjnej i zasady *ultima ratio*.

Oceniając poprawność metodologiczną procesu badawczego należy zwrócić uwagę na określenie przedmiotu badań, celu, postawionych hipotez oraz dobór metod służących ich weryfikacji. Autor prawidłowo określił istotę i zakres podjętych badań. Ich przedmiotem jest karnoprawna reakcja na zjawisko dopingu w sporcie na tle prawa polskiego, z uwzględnieniem płaszczyzny prawnoporównawczej i międzynarodowej.

Na poziomie wstępnej werbalizacji ogólnego celu badań można mieć zastrzeżenia, czy metodologicznie poprawne jest stwierdzenie, że „zasadniczym celem pracy jest wypełnienie (...) istotnej luki w obszarze badań nad potrzebą i zasięgiem ewentualnego zaangażowania instrumentów prawa karnego dla walki z omawianym zjawiskiem w sporcie” (s. xxxii). Celem badań jest raczej określić, co naukowiec zamierza osiągnąć poprzez swoje dociekania (wyjaśnić, ustalić, zweryfikować, itp.), i ten oryginalny wkład powinien zmierzać do „wypełnienia luki”. Te zamierzenia Autor precyzyjnie wypunktował określając „zasadnicze kierunki analizy” oraz formułując problemy badawcze. Na tej podstawie została postawiona hipoteza główna: „Reakcja karna na zjawisko dopingu w sporcie jest konieczna i uzasadniona w ograniczonym zakresie” (s. xxxiii), skonkretyzowana następnie w postaci siedmiu hipotez szczegółowych (s. xxxiv). Rozważania zawarte w treści monografii zostały ukierunkowane na weryfikację tych hipotez, a poczynione ustalenia Autor przedstawił we wnioskach końcowych.

Stosownie do założonych celów i charakteru opracowania z zakresu prawa karnego, dla jego przygotowania została głównie wykorzystana metoda dogmatyczna, sprowadzająca się do analizy regulacji prawnych. Autor swobodnie posługiwał się różnymi metodami wykładni (językową, systemową, funkcjonalną, historyczną, prawnoporównawczą)

wyprowadzając dobrze uzasadnione wnioski. Na wysoką ocenę zasługują badania komparatystyczne, których wyniki posłużyły do wywiedzenia argumentacji użytecznej przy wyjaśnianiu problemów występujących w polskich regulacjach prawnych.

Struktura rozprawy jest spójna i logiczna. Monografia składa się z 9 rozdziałów, spośród których objętościowo dominuje centralny rozdział VI. Początkowe części opracowania (rozdziały I - IV) mają charakter wprowadzający do analiz *stricte* karnomaterialnych (rozdziały VI - VIII), uzupełnionych o rys historyczny (rozdział V) i wybrane problemy dotyczące ścigania sprawców przestępstw związanych z dopingiem w sporcie (rozdział IX). Taki układ treści jest merytorycznie i metodologicznie poprawny. Służy też realizacji założonego celu badawczego oraz jest ukierunkowany na weryfikację hipotez: głównej i szczegółowych.

Rozważania zawarte w rozdziałach początkowych (I - IV) stanowią wielopłaszczyznowe wprowadzenie do podjętej problematyki i mają dość zróżnicowany charakter. Dociekania te mają w głównej mierze charakter sprawozdawczy i opisowy, oparty na obcej literaturze przedmiotu, opatrzone własnymi uwagami i wnioskami Autora. Ukazują genezę oraz pojęcie i współczesne znaczenie dopingu w sporcie, a także wykorzystanie różnych środków przeciwdziałania temu zjawisku. Gruntownie zostały ukazane obowiązujące regulacje międzynarodowe, w tym tworzone przez podmiot prywatne (federacje sportowe, agencje antydopingowe), a także zostało ocenione znaczenie funkcjonującego w ramach tych podmiotów systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej jako ewentualnej alternatywy dla środków represji karnej. Analizując zasadność i przesłanki reakcji karnej na zachowania zaliczane do „dopingu w sporcie” Autor skoncentrował się na ukazaniu szerokiego katalogu dóbr prawnych mogących stanowić uzasadnienie dla kryminalizacji oraz na wnioskach wynikających z refleksji prawnoporównawczej. W mniejszym zakresie podjął inne kwestie związane z polityką kryminalną, takie jak zasada proporcjonalności reakcji karnej czy potencjalne ryzyko jej negatywnych ubocznych efektów. Kolejno rozważył konsekwencje zasadności kryminalizacji wynikające z argumentacji odwołującej się do zapewnienia ochrony życia i zdrowia człowieka, jego wolności, ochrony małoletniego, ochrony zasad uczciwej rywalizacji sportowej, ochrony zdrowia publicznego, interesu publicznego, interesu ekonomicznego i prawidłowości obrotu określonymi substancjami, a także zagrożenia przestępczością zorganizowaną i niewystarczającym oddziaływaniem postępowań

dyscyplinarnych. Dość obszerny jest przy tym katalog poddanych analizie obcych porządków prawnych (europejskich i pozaeuropejskich), które stanowią przykłady różnych modeli reakcji prawa karnego na zjawisko dopingu w sporcie.

Powyższe ustalenia wprost mają na celu weryfikację postawionych na wstępie hipotez szczegółowych, m.in. dotyczących określenia wartości zagrożonych dopingiem w sporcie i znaczenia odpowiedzialności dyscyplinarnej dla zapewnienia skutecznej ochrony dóbr prawnych. Autor przy tej okazji zwrócił uwagę na wiele kwestii istotnych z perspektywy nauki i dogmatyki prawa karnego. Wskazał na rozległe uwarunkowania i wpływy podmiotów prywatnych na krajowy proces ustawodawczy (s. 99), na konieczność zachowania standardów prawa karnego, i pojawiające się w związku z tym zagrożenia (np. dla pełnej realizacji funkcji gwarancyjnej w związku z otwartym wykazem substancji i metod zabronionych wskazanych w załączniku nr 1 do Konwencji antydopingowej UNESCO) (s. 13-14), a także stale poszerzający się zakres tzw. prawa karnego pozakodeksowego (s. 100-101) oraz na rolę odpowiedzialności podmiotów zbiorowych (s. 107-108).

W zasadniczej części monografii (rozdziały V – VIII) Autor zrealizował zadanie ukazania „dwutorowej” reakcji polskiego ustawodawcy na zjawisko dopingu w sporcie (s. 129). Po pierwsze, w rozdziale VI, który na tle pozostałych części opracowania jest wyjątkowo obszerny (116 stron), została przeprowadzona analiza normatywna przepisów karnych zawartych w ustawie z 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie. Po drugie, została wyodrębniona grupa przestępstw dopingowych *sensu largo*, na którą składają się przepisy Kodeksu karnego oraz ustaw szczegółowych (s. 247). W szerszej, historycznej perspektywie została zaprezentowana w rozdziale V geneza i rozwój ustawodawstwa dotyczącego zjawiska dopingu w sporcie.

Zwarte w tej części monografii rozważania są merytorycznie i metodologicznie poprawne. Analiza poszczególnych przepisów ma charakter komentarzowy, prowadzony według schematu: przedmiot ochrony – podmiot przestępstwa – strona przedmiotowa – strona podmiotowa, a ponadto z uwzględnieniem problematyki form stadialnych i zjawiskowych, zagrożenia karami i zagadnień związanych ze ściganiem. Na potrzeby badań Autor wykorzystał dostępną literaturę przedmiotu, materiały legislacyjne i orzecznictwo, a także skonfrontował polskie regulacje z rozwiązaniami przyjętymi w obcych ustawodawstwach. Wyprowadzając wnioski posłużył się rozbudowaną argumentacją prawniczą. Rozważania te

nie są ograniczone do samej wykładni przepisów, ale mają na celu weryfikację postawionych wcześniej pytań i hipotez. Wobec licznych kwestii niejednolicie rozstrzyganych w piśmiennictwie i orzecznictwie Autor zajął własne stanowisko, wsparte odpowiednią argumentacją, m.in. w sprawie systemowego odniesienia się do prawa cywilnego przy ustalaniu pojęcia „małoletniego” (s. 146-148), kwalifikacji podania małoletniemu substancji zabronionej przez innego małoletniego (s. 149), postaci zamiaru przy czynnie z art. 48 ust. 2 w ustawie z 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie. Niektóre poglądy, jak np. co do wykorzystania kryminalizacji oszustwa z art. 286 § 1 KK dla zwalczania dopingu w sporcie, są dyskusyjne, ale z całą pewnością zostały wsparte interesującą prawniczą argumentacją i mieszczą się w granicach dyskursu naukowego.

Wnioski wynikające z tych rozważań zostały wykorzystane do weryfikacji szczegółowych hipotez badawczych, a następnie do potwierdzenia hipotezy generalnej: „reakcja karna na zjawisko dopingu w sporcie jest konieczna i jednak uzasadniona w ograniczonym zakresie” (s. 305). Jednocześnie Autor wskazał na braki, które nie pozwalają uznać modelu przyjętego w Polsce za kompleksowy. Ostatecznym efektem badań stały się dobrze uzasadnione postulaty *de lege ferenda* dotyczące m.in.: dookreślenia znamion typów przestępstw z ustawy z 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie, zapewnienia ich spójności z rozwiązaniami przyjętymi w innych ustawach, racjonalizacji zagrożeń karnych, wprowadzenia odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za przestępstwa związane z dopingiem w sporcie. Podsumowując, można stwierdzić, że konsekwentnie prowadząc analizy, Autor zrealizował zamierzony cel badań.

Monografia została przygotowana na wysokim poziomie merytorycznym oraz z dbałością o zachowanie poprawności metodologicznej. Jej strona formalna również nie budzi zastrzeżeń. Została napisana językiem prawniczym, zrozumiałym również dla osób nie posiadających takiego specjalistycznego przygotowania. Z pewnością powinna być przedmiotem zainteresowania nie tylko prawników, ale także (może nawet przede wszystkim) osób związanych ze światem sportu (zawodników, trenerów, działaczy).

W konkluzji należy stwierdzić, że Autor publikacji pt. *Doping w sporcie i jego prawnokarne oceny* (Warszawa 2021) wykazał się dużą wiedzą prawniczą, umiejętnością prowadzenia badań z wykorzystaniem metodologii właściwej dla prawa karnego. Monografia ta spełnia ustawowe kryteria wskazane w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a P.s.w., co pozwala na

uznanie jej za osiągnięcie naukowe, które stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

3. Ocena pozostałej aktywności naukowej

Dokonując oceny czy Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, w tym zagranicznej (art. 219 ust. 1 pkt 3 P.s.w.), należy w pierwszej kolejności wskazać, że po uzyskaniu stopnia doktora znacząco pomnożył On swój dorobek publikacyjny. Jest autorem łącznie 81 opracowań o charakterze naukowym, w tym 55 opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora. Na ten dorobek składają się 4 monografie: 1) oceniona już wcześniej rozprawa habilitacyjna, 2) *Tajemnica państwowa i jej ochrona w prawie karnym materialnym i procesie karnym* (Toruń 2009, ss. 423) – wydana drukiem rozprawa doktorska, 3) *Tajemnica państwowa w zeznaniach świadka w polskim ustawodawstwie. Zarys problematyki* (Toruń 2007, ss. 127) – wydana jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora nauk prawnych, 4) *Karnoprawna ochrona informacji niejawnych* (Toruń 2012, ss. 282).

W przedstawionym do oceny dorobku znajdują się ponadto 24 rozdziały zawarte w pracach zbiorowych, w tym 22 napisane samodzielnie i 2 we współautorstwie. Zawarte są one w monografiach zbiorowych, materiałach pokonferencyjnych, komentarzach do aktów prawnych oraz w księgach pamiątkowych i jubileuszowych. Zauważyć należy, że Habilitant w 2019 r. zaprzestał publikowania pojedynczych rozdziałów w monografiach zbiorowych, koncentrując się na przygotowaniu artykułów do wyżej punktowanych czasopism naukowych. Ponadto, jest On autorem 34 haseł w *Leksykonie prawa karnego. Część ogólna. 100 podstawowych pojęć* (red. P. Daniluk, Warszawa 2011) oraz 19 haseł w *Leksykonie prawa sportowego. 100 podstawowych pojęć* (Warszawa 2017), którego jest również redaktorem. Jest autorem komentarzy: do przepisów art. 101 – 105 Kodeksu karnego dotyczących przedawnienia (*Kodeks karny. Komentarz*, red. R.A. Stefański, Warszawa 2020) i do przepisów Kodeksu wykroczeń (*Kodeks wykroczeń. Komentarz*, red. P. Daniluk, Warszawa 2016). Był redaktorem lub współredaktorem 7 publikacji naukowych. W sporządzonym wykazie publikacji Habilitant wymienił opracowanie pt. *Prawo sportowe* (Skrypty Becka, red. M. Leciak, Warszawa 2018), jednakże zakwalifikowanie go do kategorii „monografii

naukowych” (*Wykaz osiągnięć naukowych*, s. 13) może wydawać się problematyczne i raczej należałoby sytuować go wśród osiągnięć o charakterze dydaktycznym.

W dorobku Habilitanta znajdują się 53 publikacje zamieszczone w czasopismach naukowych: 33 artykuły (4 opracowane we współautorstwie), 7 glos, 10 artykułów recenzyjnych, 3 sprawozdania (2 przygotowane we współautorstwie). W tym zestawieniu 31 pozycji zostało wydanych po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych, a 6 z nich jest napisanych w języku angielskim.

Opracowania zbiorowe, których częścią są rozdziały autorstwa Habilitanta, w większości zostały opublikowane w znajdujących się w *Wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe MNiSW* renomowanych oficynach prawniczych, takich jak C.H. Beck, Wolters Kluwer Polska, Scholar, Adam Marszałek, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” w Toruniu, Oficyna Naukowa oraz w wydawnictwach akademickich (Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku, Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu). Podobnie, artykuły zostały zamieszczone w uznanych czasopismach polskich (*Państwo i Prawo*, *Prokuratura i Prawo*, *Palestra*, *Przegląd Sejmowy*, *Wojskowy Przegląd Prawniczy*, *Prawo i Więź*, *Archiwum Kryminologii*, *Ius Novum*, *Studia Iuridica Toruniensia*, *Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury*, *Monitor Prawniczy*, *Jurysta*, *Apelacja Gdańska*, *Paragraf na Drodze*) oraz w jednym prawniczym czasopiśmie zagranicznym (*Journal of Eastern-European Criminal Law*).

W dorobku Habilitanta można wyróżnić kilka obszarów tematycznych. Dominująca jest grupa badań dotyczących stosunku prawa karnego do negatywnie ocenianych praktyk występujących w sporcie (której ważną częścią jest omówiona wyżej monografia habilitacyjna) oraz powiązane z nią prawo sportowe. Kolejnym kierunkiem badawczym jest problematyka ochrony danych osobowych, która stanowi kontynuację zainteresowań zapoczątkowanych przygotowaniem rozprawy doktorskiej. Dalszymi obszarami tematycznymi są: środki karne i środki kompensacyjne (sam Habilitant w *Autoreferacie* na s. 21 niesłusznie ograniczył to pole badań jedynie do „środków karnych”), przestępstwa i wykroczenia komunikacyjne oraz prawnokarne aspekty wielokulturowości społeczeństwa. Podejmowane były również liczne zagadnienia szczegółowe, wykraczające poza powyższe

obszary. Podkreślić trzeba, że wymienione płaszczyzny badawcze wzajemnie przenikają się i nadają przedstawionemu do oceny dorobkowi charakter interdyscyplinarny.

Rezultatami prowadzonych badań są przede wszystkim publikacje naukowe oraz referaty wygłaszane na konferencjach naukowych, projekty badawcze, a ponadto opracowania o charakterze komentatorskim i dydaktycznym. Podejmowane są w nich zagadnienia pionierskie w polskiej literaturze przedmiotu. Część z tych wątków jest poruszana również w rozprawie habilitacyjnej (np. *Image enhancing drugs* oraz wykładnia przepisów karnych ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie), jednak rozważania te nie są powtórzeniem wcześniej opublikowanych treści.

Zagadnienia należące do pierwszego nurtu w dorobku Habilitanta („prawo karne a sport”) dotyczą przesłanek i granic zwalczania społecznie szkodliwych zjawisk we współczesnym sporcie z wykorzystaniem norm prawa karnego. W tym zakresie Habilitant jest uznanym i cytowanym Autorem. Podkreślić przy tym trzeba, że problematyka ta była podejmowana po wszechstronnej analizie karygodnych zachowań, z szerokim wykorzystaniem piśmiennictwa i orzecznictwa oraz odniesieniami prawnoporównawczymi. Do osiągnięć należących do tej grupy należy zaliczyć artykuły: *Zagrożenie przestępczością zorganizowaną jako uzasadnienie kryminalizacji dopingu w sporcie* (Prawo i Więź 2021, nr 4, s. 326-341), *Image enhancing drugs w sporcie: analiza zjawiska i karnoprawnych środków jego zwalczania* (Studia Iuridica Toruniensia 2021, nr 29, s. 157-176) oraz opracowania zawarte w dziełach zbiorowych: *Prawo karne wobec problemu dopingu w sporcie* (w: *Problemy kultury fizycznej: aspekty ekonomiczne, prawne, pedagogiczne*, red. M. Tomanek, Sz. Raniszewski, Bydgoszcz, Fundacja Akademia Sportu i Nauki 2015, s. 259-268), *Przestępstwa związane z dopingiem w sporcie. Uwagi przy wsparciu analizy prawnoporównawczej* (w: *Prawo sportowe*, red. D. Wetoszka, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2018, s. 65-81). Problematykę z tego zakresu Habilitant podejmował również w formie referatów wygłaszanych w trakcie krajowych oraz międzynarodowych konferencji naukowych: *Zwalczanie dopingu w sporcie - próba uzasadnienia reakcji karnej przy wsparciu analizy prawnoporównawczej* (IV Ogólnopolska Konferencja Prawa Sportowego *Prawo sportowe w Europie i na świecie. W poszukiwaniu najlepszych wzorców*, 24 kwietnia 2015 r., WPiA Uniwersytetu Gdańskiego), *Formy reakcji karnej na zjawisko dopingu w sporcie w świetle analizy prawnoporównawczej* (Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt.

Komparatystyka prawnicza - wiele dziedzin, wiele rozwiązań prawnych, 22 - 24 kwietnia 2015 r., WPiA Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu).

W szerszym zakresie – wykraczającym poza problematykę doping – stosowanie środków prawnokarnych w celu zwalczania różnych zjawisk patologicznych w sporcie było przedmiotem monografii wieloautorskiej pt. *Sport a przestępczość zorganizowana*, której Habilitant był redaktorem naukowym (Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2018, ss. 138). Tematyka ta była również podejmowana w referatach na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych: *Manipulowanie zawodami sportowymi jako obszar działania zorganizowanej przestępczości* (Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przeciwdziałanie manipulowaniu zawodami sportowymi*, 17 listopada 2017 r., Ministerstwo Sportu i Turystyki) i *Hazard w sporcie, współczesne zagrożenia dla widowiska sportowego* (V Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Jakość w sporcie*, 21 kwietnia 2017 r., Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu). Zdobyte doświadczenie Habilitant z powodzeniem wykorzystał biorąc udział w charakterze eksperta Rady Europy w programach: *Keep Crime out of sport. Together against criminal manipulations of sports competitions* (Wspólny Program Komisji Europejskiej oraz Rady Europy, 2016-2017) oraz *Keep Crime out of sport plus. Honour the game* (Wspólny Program Komisji Europejskiej oraz Rady Europy, 2018-2021).

W tym obszarze badawczym należy dostrzec również serię opracowań dotyczących szczegółowych zagadnień związanych z prawnokarną oceną zjawisk występujących w sporcie, m.in. *Symbolika olimpijska jako przedmiot ochrony karnoprawnej* (w: *Problemy wymiaru sprawiedliwości karnej. Księga Jubileuszowa Profesora Jana Skupińskiego*, red. A. Błachnio-Parzych, J. Jakubowska-Hara, J. Kosonoga, H. Kuczyńska, Warszawa, Wolters Kluwer Polska 2013, s. 267-278), *Ticket scalping w sporcie. Współczesne zagrożenia oraz zasadność i perspektywy reakcji karnej* (Archiwum Kryminologii, 2019 nr 1, s. 439- 463), *Przestępstwa i wykroczenia narciarskie. Uwagi w świetle ustawy z dnia 18 sierpnia 2001 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich* (w: *Professor Marian Cieślak: osoba, dzieło, kontynuacje*, red. W. Cieślak, S. Steinborn, Warszawa, Wolters Kluwer Business 2013, s. 295-314), *Criminal law for ski slopes in Poland*, *Ekonomia i Prawo* 2014, nr 4, s. 483-497), *Prawnokarne aspekty uprawiania alpinizmu* (w: *Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych. Księga Jubileuszowa Profesora Mariana Filara*, T. 1, red. A. Adamski, J. Bojarski, P. Chrzczonowicz, M. Leciak, Toruń,

Wydawnictwo Adam Marszałek 2012, s. 372-289) oraz *O karnoprawnej regulacji wyścigów konnych w Polsce* (Wojskowy Przegląd Prawniczy 2013, nr 3, s. 68-81).

Przygotowanie wymienionych wyżej publikacji zostało poprzedzone gruntownym studium poruszanych problemów, co znajduje wyraz w pogłębionej analizie omawianych zjawisk, poszukiwaniu *ratio legis* dla ich kryminalizacji, obszernych odniesieniach prawnomiędzynarodowych i porównawczych oraz w prawidłowej wykładni przepisów. Publikacje Habilitanta cechuje precyzja terminologiczna, konsekwencja rozumowania oraz umiejętność wyprowadzania wniosków i postulatów *de lege ferenda*.

Swoistym łącznikiem pomiędzy pierwszym, ocenionym powyżej, kierunkiem badawczym („prawo karne a sport”) oraz drugim („prawo sportowe”) jest obecna w dorobku Habilitanta problematyka odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie. Rezultatem tych badań są opracowania zamieszczone w pracach zbiorowych: *Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów za czyny popełnione w związku z uprawianiem sportu* (w: *Sport w szkole wyższej. Aspekty formalno-prawne*, red. J. Kosowski, Lublin, Towarzystwo Wydawnictw Naukowych Libropolis 2018, s. 337-352), *Charakter prawny odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie. Uwagi w świetle nowelizacji ustawy o sporcie* (w: *Odpowiedzialność dyscyplinarna w sporcie. Aktualne problemy prawne*, red. M. Leciak, Toruń, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 2016, s. 11-23) oraz redakcja naukowa monografii pt. *Odpowiedzialność dyscyplinarna w sporcie. Aktualne problemy prawne* (red. M. Leciak, Toruń, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 2016, ss. 168).

Dostrzec przy tym trzeba, że pracę naukową w powyższym zakresie Habilitant z powodzeniem łączy z pełnieniem funkcji w organach dyscyplinarnych. Z załączonych danych wynika, że jest członkiem Panelu Dyscyplinarnego działającego przy Polskiej Agencji Antydopingowej, który zajmuje się orzekaniem w sprawach dyscyplinarnych związanych z dopingiem w sporcie w Polsce, a także jest arbitrem Sądu Polubownego Związku Piłki Ręcznej w Polsce.

Kompleksowe, a przy tym oryginalne, są analizy dotyczące wyodrębnionej przedmiotowo dziedziny prawa, jaką jest prawo sportowe. Habilitant jest redaktorem i współautorem cenionego podręcznika pt. *Prawo sportowe* (red. M. Leciak, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2018, ss. 458), a także redaktorem i współautorem *Leksykonu*

prawa sportowego. 100 podstawowych pojęć (red. M. Leciak, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2017, ss. 284). Jest też współredaktorem naukowym pionierskiego opracowania monograficznego dotyczącego prawnych uwarunkowań sportów elektronicznych (*E-sport. Aspekty prawne*, red. Ł. Klimczyk, M. Leciak, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2020, ss. 152) oraz rozdziału pt. *Polskie piśmiennictwo prawnosportowe*, zamieszczonego w opracowaniu zbiorowym *Polskie Towarzystwo Prawa Sportowego w kontekście kształtowania się polskiego prawa sportowego* (red. A.J. Szwarc, Poznań, Wydawnictwo Nauka i Innowacje 2019, s. 87-101).

Znaczący jest dorobek Habilitanta w zakresie kolejnej materii badawczej, która obejmuje karnoprawną ochronę informacji niejawnych. Należy do niego monografia pt. *Tajemnica państwowa i jej ochrona w prawie karnym materialnym i procesie karnym* (Toruń, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 2009, ss. 423), a także monografia *Karnoprawna ochrona informacji niejawnych. Uwagi w świetle ustawy z dnia 5.8.2010 r. o ochronie informacji niejawnych* (Toruń, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 2012, ss. 282), w której przeprowadził samodzielny i kompleksowy analizę normatywną znowelizowanych przepisów art. 265 § 1 KK i art. 266 § 2 KK.

Problematyka ochrony informacji niejawnych na tle prawa karnego była też przedmiotem pogłębionych rozważań w licznych opracowaniach zbiorowych, artykułach naukowych i glosach: *O przestępstwie wykorzystania tajemnicy państwowej art. 265 § 1 k.k.: uwagi na płaszczyźnie lex lata i lex ferenda* (w: *Reforma prawa karnego: propozycje i komentarze. Księga Pamiątkowa prof. Barbary Kunickiej-Michalskiej*, red. J. Jakubowska-Hara, C. Nowak, J. Skupiński, Warszawa, Wydawnictwo Scholar 2008, s. 126-137), *O granicach odpowiedzialności karnej dziennikarza za przestępstwo ujawnienia tajemnicy państwowej (art. 265 kk)* (w: *Prawo ochrony środowiska i prawo karne. Książka jubileuszowa z okazji 40-lecia pracy naukowej prof. W. Radeckiego*, red. H. Lisiecka, Wrocław, Wydawnictwo Prawa Ochrony Środowiska 2008, s. 279-286), *O nowym systemie prawnokarnej ochrony informacji niejawnych* (w: *Tożsamość polskiego prawa karnego*, red. S. Pikulski, M. Romańczuk-Grącka, B. Orłowska-Zielińska, Olsztyn, Pracownia Wydawnicza ElSet 2011, s. 353-369), *Ochrona tajemnicy zawodowej a czynności operacyjno-rozpoznawcze w świetle stanowiska Trybunału Konstytucyjnego z 30 lipca 2014 roku* (K

23/11) - wystarczający standard czy ostrożny minimalizm? (w: *Krajowy model regulacji prawnej przetwarzania danych w obszarze monitorowania, wykrywania i zapobiegania przestępstwom*, red. A. Adamski, M. Leciak, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe UKSW 2015, s. 131-140), *Analiza i ocena przyjętego w krajowym porządku prawnym modelu karnoprawnych ograniczeń jawności w obszarze monitorowania, wykrywania i zapobiegania przestępstwom* (w: *Jawność i jej ograniczenia. T. 10. Przeciwdziałanie przestępczości*, red. J. Majewski, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2015, s. 107-201), *Dostęp do informacji publicznej w działalności samorządu terytorialnego i jego karnoprawne gwarancje* (w: *Samorząd terytorialny i rozwój lokalny: studium monograficzne*, red. H. Szczechowicz, Włocławek, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej 2015, s. 145-156), *Definicja legalna tajemnicy państwowej i tajemnicy służbowej w świetle przepisów Konstytucji RP*, *Studia Iuridica Toruniensia* 2009, nr 5, s. 79-91, *Prawnokarne aspekty nowej ustawy o ochronie informacji niejawnej*, *Studia Iuridica Toruniensia* 2011, nr 9, s. 192-214, *Nowe regulacje tajemnic prawnie chronionych w projekcie zmian KPK* (*Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury* 2012, nr 6, s. 5-13), *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2007 r., I KZP 30/06*, (*Wojskowy Przegląd Prawniczy* 2008, nr 1, s. 184-191), *Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r., I KZP 35/08* (*Prokuratura i Prawo*, 2009, nr 9, s. 159-170).

W przedstawionym do ceny dorobku znajduje się interesująca grupa opracowań poświęconych środkom karnym i środkom kompensacyjnym. Podejmowane w nich są zagadnienia dotyczące: nawiązki (*Nawiązka*, w: *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, red. P. Daniluk, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2016, s. 202-211), świadczenia pieniężnego (*Świadczenie pieniężne jako szczególna forma naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem*, w: *Karnomaterialne i procesowe aspekty naprawienia szkody w świetle kodyfikacji karnych z 1997 r. i propozycji ich zmian*, red. Z. Cwiakalski, G. Artymiak, Warszawa, Wolters Kluwer Polska 2010, s. 205-218; *Świadczenie pieniężne*, w: *Środki karne, przepadek i środki kompensacyjne w znowelizowanym Kodeksie karnym*, red. P. Daniluk, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2017, s. 307-330; *Nawiązka i świadczenie pieniężne po nowelizacji KK i KKW*, *Wojskowy Przegląd Prawniczy* 2010, nr 4, s. 69-84), podania wyroku do publicznej wiadomości (*Podanie wyroku do publicznej wiadomości*, w: *Środki karne, przepadek i środki kompensacyjne w znowelizowanym Kodeksie karnym*, red. P. Daniluk,

Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2017, s. 331-355) oraz zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych (*Zakaz prowadzenia pojazdów*: art. 29 KW, w: *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, red. P. Daniluk, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2016, s. 179-191).

Ponadto, należy dostrzec grupę zróżnicowanych tematycznie opracowań dotyczących przestępstw i wykroczeń komunikacyjnych, w której znajdują się zarówno obszerniejsze artykuły (*Odpowiedzialność karna za przestępstwa komunikacyjne po nowelizacji kodeksu karnego*, *Palestra* 2011, nr 9-10 i nr 11-12; *Odpowiedzialność za prowadzenie obiektu wodnego w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środków odurzających*, *Prokuratura i Prawo* 2013, nr 6, s. 75-89), glosy do orzeczeń Sądu Najwyższego (*Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2009 r., II KK 254/08*, *Wojskowy Przegląd Prawniczy* 2009, nr 4, s. 146-150; *Definicja stanu nietrzeźwości z art. 115 § 16 k.k. i jej interpretacja na gruncie przestępstwa z art. 178a k.k. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010 r., IV KK 165/10*, *Paragraf na Drodze* 2011, nr 5, s. 13-19; *Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości pomimo orzeczonego uprzednio zakazu jego prowadzenia. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2011 r., IV KK 291/10*, *Paragraf na Drodze* 2011, nr 6, s. 5-9) oraz komentarze do przepisów Kodeksu wykroczeń (*Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji: art. 84-103a KW*, w: *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, red. P. Daniluk, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck 2016, s. 569-716).

Interesująca jest grupa opracowań, w których został podjęty problem wielokulturowości społeczeństwa z perspektywy prawa karnego. Nabiera on coraz większego znaczenia w Polsce w związku z narastającą migracją i koegzystowaniem ludności żyjącej dotychczas w odmiennych kręgach kulturowych i prawnych. Dorobek z tego zakresu obejmuje publikacje: M. Leciak, J. Bojarski, *Polskie interkulturowe prawo karne (?) Niektóre aspekty tzw. obrony przez kulturę* (w: *Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych. Księga Jubileuszowa Profesora Mariana Filara. T. 2*, red. A. Adamski, J. Bojarski, P. Chrzczonowicz, M. Leciak, Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek 2012, s. 75-96), M. Leciak, J. Bojarski, *Konwencyjna ochrona kobiet przed przemocą* (w: *Reformy prawa karnego: w stronę spójności i skuteczności*, red. J. Utrat-Milecki, Warszawa, Oficyna Naukowa 2013, s. 161-177), *Stan przestępczości cudzoziemców w Polsce w dobie tak zwanego kryzysu migracyjnego* (w: *Panorama prawnych aspektów wielokulturowości*

społeczeństwa, red. A. J. Szwarc, Poznań, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu 2017, s. 193- 203), *Konflikty międzykulturowe w Polsce w ujęciu karnoprawnym: próba diagnozy problemu* (Studia Iuridica Toruniensia 2014, s. 111-127).

Poza publikacjami zaliczonymi do powyższych szerszych kierunków badawczych Habilitant ma w dorobku liczne opracowania poświęcone szczegółowym, zwykle aktualnym zagadnieniom prawa karnego, jak: *Problematyka „Europejskiego Rejestru Skazanych”* (Prokuratura i Prawo 2007, nr 4, s. 94-104), M. Leciak, J. Bojarski, *Transgraniczna wymiana informacji dotyczących przestępstw lub wykroczeń związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego pomiędzy państwami UE. O Projekcie Dyrektywy Parlamentu i Rady* (Paragraf na Drodze 2012, nr 5, s. 56-68), M. Leciak, P. Daniluk, *Statute of limitations in the Polish criminal law* (Journal of Eastern-European Criminal Law 2016, s. 150-161).

Podjęmowane przez Habilitanta zagadnienia są prezentowane w sposób pogłębiony, nierzadko nowatorski. Rozważania prowadzone są w perspektywie zasad gwarancyjnych prawa karnego, a obowiązujące regulacje są konfrontowane ze standardami konstytucyjnymi i międzynarodowymi. Przedstawione do recenzji publikacje cechują się wysokim poziomem merytorycznym oraz poprawnością metodologiczną. Ich przygotowanie zostało poprzedzone rzetelnym studium dotychczasowych poglądów prezentowanych w literaturze i orzecznictwie. Dociekania są samodzielne, a wyprowadzane wnioski następowały z wykorzystaniem adekwatnych metod badawczych.

Informacje zawarte w *Autoreferacie* świadczą o dość dobrym pozycjonowaniu dorobku Habilitanta – zgodnie z *Hirsch h-indeks* – 5, liczba cytowań – 55. Według danych na czas przygotowania niniejszej recenzji wyniki te były wyższe. Liczba cytowań według *Google Scholar* wynosi 66 (*h-indeks* – 6, *i10-indeks* – 1). Suma uzyskanych punktów MNiSW za publikacje wyniosła 12 017. Wyniki te jednoznacznie potwierdzają dotychczasowe wnioski zawarte w recenzji o pozytywnej ocenie przedstawionego dorobku jako znaczącego, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym.

Habilitant wykazuje się również istotną aktywnością naukową w postaci czynnego udziału w konferencjach, realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, jednakże wyłącznie w jednostkach krajowych. Odnotować należy udział w 57 takich konferencjach (w tym w 11 o charakterze międzynarodowym), w trakcie których wygłosił 28 referatów. Najczęściej były to konferencje organizowane w Toruniu, a ponadto m.in. w

ośrodkach naukowych w Gdańsku, Bydgoszczy, Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu, Olsztynie, Rzeszowie. Habilitant był członkiem 14 komitetów organizacyjnych konferencji naukowych, w tym 8 razy pełniąc funkcję przewodniczącego komitetu organizacyjnego.

Znaczącym osiągnięciem Habilitanta jest udział w zespołach realizujących kilka grantów badawczych, w tym uzyskanych w NCBiR, NCN (OPUS), grantach MNiSW, WPiA UMK, Rektora UMK oraz uzyskanie stypendium z Funduszu Stypendialnego im. Ireny i Wacława Szyszkowskich. Na podkreślenie zasługuje uczestnictwo w charakterze eksperta Rady Europy w dwóch wspólnych programach Komisji Europejskiej i Rady Europy: *Keep Crime out of sport. Together against criminal manipulations of sports competitions* (2016-2017) oraz *Keep Crime out of sport plus. Honour the game* (2018-2021). Ważnym osiągnięciem jest przygotowanie raportu krajowego w programie *Berkeley Global Society – Entertainment and Sport Institute Research Project in partnership with the Council of Europe Programme for Human Rights Education for Legal Professionals* (2020-2021).

Z przedstawionej dokumentacji nie wynika, aby Habilitant przebywał w zagranicznych ośrodkach naukowych w ramach stypendiów badawczych czy nawet programu ERASMUS. Brak jest również informacji o uczestnictwie w seminariach, odbywaniu konsultacji naukowych czy prezentacji własnych wyników badań w zagranicznych ośrodkach naukowych. Jednakże odbył On 4 krótkie wizyty studyjne połączone z kwerendą biblioteczną w Oksfordzie, Cambridge, Hadze i Madrycie.

Sam Habilitant zaliczył, co prawda, funkcję promotora pomocniczego rozprawy doktorskiej Pani Akseni Szczepańskiej-Stefaniak (obronionej w 2018 r.) do dokonań organizacyjnych (*Autoreferat*, s. 28), jednak niewątpliwie było to osiągnięcie mające również swój wymiar naukowy.

Oceniając całość przedstawionych do oceny osiągnięć, nie mam żadnych wątpliwości, że dr Michał Leciak wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, w tym zagranicznej, i tym samym spełnia kryteria wskazane w art. 219 ust. 1 pkt 3 P.s.w.

4. Pozostałe osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę oraz w zakresie praktyki stosowania prawa.

Z przedstawionej informacji wynika, że Habilitant ma w swoim dorobku liczne aktywności i osiągnięcia w zakresie działalności o charakterze dydaktycznym, organizacyjnym i popularyzatorskim, wykonywanej w różnych ośrodkach naukowo-dydaktycznych. Aktualnie (od 2008 r.) jest zatrudniony w Katedrze Prawa Karnego (poprzednio Katedra Prawa Karnego i Polityki Kryminalnej) Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na stanowisku adiunkta. Wcześniej był zatrudniony w Bydgoskiej Szkole Wyższej, Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku, Wydziale Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum UMK, a także na podstawie umowy zlecenia w: Europejskiej Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Warszawie, Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu oraz Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Od 2005 r. w ośrodkach tych prowadził zajęcia dydaktyczne w formie ćwiczeń, konwersatoriów, wykładów i seminariów na kierunkach: prawo, administracja, doradztwo podatkowe, europeistyka, bezpieczeństwo wewnętrzne, a także zdrowie publiczne, ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo, fizjoterapia oraz na kierunku lekarskim. Zajęcia te były zróżnicowane tematycznie. Poza przedmiotami o charakterze penalnym (prawo karne i postępowanie karne, prawo wykroczeń i postępowanie w sprawach wykroczeń, prawo karne skarbowe, odpowiedzialność dyscyplinarna, kryminologia, polityka penitencjarna), prowadził zajęcia z prawa podatkowego, ochrony informacji niejawnych, ochrony danych osobowych, ochrony własności intelektualnej, prawa sportowego i prawa medycznego. Zajęcia o profilu praktycznym z przedmiotu prawo karne prowadził w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury z uczestnikami aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej.

Znaczącym osiągnięciem dydaktycznym jest podręcznik *Prawo sportowe* (Skrypty Becka, Warszawa 2018), którego jest redaktorem oraz autorem 9 jednostek redakcyjnych. Do dorobku o takim charakterze należy również *Prawo karne w kazuach* (Toruń 2016, ss. 346), przygotowane we współautorstwie z J. Lachowskim i J. Wojciechowskim, *Kodeks karny. Część szczególna. Kazusy* (Toruń 2010, ss. 252) oraz udział w publikacji *Prawo karne materialne. Kazusy* (red. J. Lachowski, Warszawa 2022).

Habilitant aktywnie angażuje się w prace organizacyjne na rzecz macierzystego wydziału i uczelni. Pełnił funkcję członka komisji rekrutacyjnej, członka Rady Wydziału WPiA, członka zespołu Rektora UMK ds. bezpieczeństwa studentów, pełnomocnika dziekana WPiA ds. studenckiego ruchu naukowego. Od 2013 r. jest opiekunem Koła Naukowego Prawa Sportowego *Lex Sportiva* działającego na Wydziale Prawa i Administracji UMK oraz jest jednym z opiekunów w Uniwersyteckiej Poradni Prawnej na WPiA UMK. Pełnił również funkcje rzecznika dyscyplinarnego ds. studentów i doktorantów. W latach 2010 – 2022 był członkiem jury kolejnych edycji Konkursu Krasomówczego ELSA organizowanego w Toruniu. W ramach współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym uczestniczył w projektach realizowanych dla społeczności akademickiej (E-doktorant, Toruńska Akademia E-lidera).

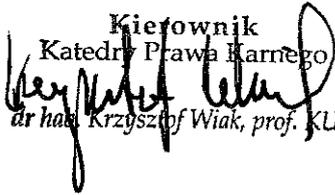
Habilitant jest członkiem trzech towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Prawa Sportowego, w którym pełni funkcję członka zarządu; Towarzystwa Badawczego Prawa Europejskiego i Towarzystwa Sieci Naukowej Prawa Sportowego. Należał do zespołów redakcyjnych czasopism: *Studenckie Zeszyty Naukowe WPiA UMK* i *Lex Sportiva*. Był też recenzentem jednej monografii i 25 opracowań zamieszczonych w czasopismach naukowych.

Z załączonej dokumentacji wynika, że Habilitant w ramach praktyki zawodowej przygotowywał ekspertyzy i opinie prawne dla jednostek samorządowych oraz sektora gospodarczego. Opiniował (we współautorstwie) jedną nowelizację Kodeksu karnego. Prowadził szkolenia praktyczne dla różnych grup zawodowych: radców prawnych, lekarzy, pracowników służby zdrowia, firm ubezpieczeniowych, Instytutu Pamięci Narodowej, a także dla trenerów, działaczy sportowych i zawodników.

W latach 2004-2007 Habilitant odbył aplikację sądową zakończoną złożonym egzaminem sędziowskim. Od 2008 r. jest radcą prawnym w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Toruniu. Udzielał się w samorządzie zawodowym radców prawnych jako sędzia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Toruniu, zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Toruniu. Łączy też aktywność naukową i dydaktyczną z pełnieniem funkcji członka Panelu Dyscyplinarnego przy Polskiej Agencji Antydopingowej oraz arbitra Sądu Polubownego Związku Piłki Ręcznej w Polsce. W ramach kancelarii prawnej prowadzi obsługę prawną zawodników i klubów sportowych.

5. Wnioski końcowe

Po zapoznaniu się z rozprawą pt. *Doping w sporcie i jego prawnokarne oceny* (Warszawa 2021, ss. 348), pozostałym dorobkiem naukowym oraz informacjami o aktywności naukowej stwierdzam, że Pan dr Michał Leciak spełnia wszystkie ustawowe warunki wymienione w art. 219 ust. 1 pkt 1 – 3 P.s.w. do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Kierownik
Katedry Prawa Karnego

dr hab. Krzysztof Wiak, prof. KUL